

KTÜ PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ 2016-2017 ÖĞRETİM YILI

BAHAR YARIYILI

ÇEVRE TASARIM PROJE 4

KONU: Verilen plan sınırları içinde Trabzon ili KTÜ Kampüsü çarşı bölgesinin çevresinin bir bütünlük içerisinde tasarlanması.

PROJE ADI: KTÜ-KAMPÜS SOSYAL YAŞAM ALANI ÇEVRE TASARIM PROJESİ

GENEL AÇIKLAMALAR:

Üniversite sözcüğünün temeli İtalyan öğrencilerin M.S. 1000 yılında kendilerine öğretmen tutabilmek için kurdukları öğrenci loncası olan “universitas” sözcüğüne dayanır. Sözcüğün karşılığı olarak, Araplar “külliye” ve “camia”, Osmanlılar ise “darülfünun” ismini tercih etmişlerdir. (Hançerlioğlu, Felsefe Sözlüğü, 1980). Bugün tüm dünyada benzer fonetik ile kullanılan sözcüğün, Fransızcada “universel” olarak kullanılan “evrensel” sözcüğünden alıntı olduğu bilinmektedir.

Üniversiteler; “çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere” kurulmuşlardır. Bu bağlamda; üniversitelerin temel amacının bilgiyi araştırmak, üretmek, aktarmak ve yenilemek olduğu düşünülebilir.

Kampüs sözcüğü ise “bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, yüksek düzeyde eğitim, öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan fakülte, enstitü, yüksekokul vb. kuruluş ve birimlerden oluşan öğretim kurumu” olarak tanımlanmaktadır, (TDK).

Tüm bunlardan hareketle 2016-2017 Bahar Yarıyılı ÇTP-4 Projesinin amacı, “üniversite” ve “kampüs” tanımlarına uygun olarak belirlenen alanda bir “Kampüs Tasarımı” gerçekleştirmektir. Bu kapsamda tasarımcılardan, Kampüs tasarlanması beklenmektedir.

Kampüs planlamasının ilkeleri ve tasarım kararları, pek çok araştırmanın konusu olmuştur. Bunlardan bazılarını kısaca değinmek gerekirse; bir kampüsün öncelikle kullanışlı ve hatırlanabilir olmasının önemli olduğu söylenebilir. Mekânların ilginç, okunaklı ve tatminkâr olmasına bağlıdır. Ancak bu durum kampüsün mutlaka ikonik mimari ifadeler içeren binalardan oluşacağı anlamına gelmemektedir.

AMAÇ: Projenin genel amacı, kampus çevre düzenlemesi ile rekreatif amaçlı çözümler üretilmesidir. Proje alanının bulunduğu konum dikkate alınarak, kampus içerisinde kullanım sürekliliğinin sağlanması beklenmektedir. Tasarımcıdan, tasarım yaklaşımını ve bu bölgenin geçmişteki kullanım

niteliği de dikkate alarak proje alanının daha canlı ve yaşayan bir mekan, açık yeşil alan haline haline getirilmesi istenmektedir.

Tasarımınızda, ktü kampüsü için proje alanı içerisinde çeşitli aktiviteler sunarken, etkinlik alanlarının genel temasının kampus tasarımı olması beklenmektedir. Bu kapsamda, etkinlik alanlarının dzenlenmesinde, proje temasıyla uyumlu olacak ve alanın geleneksel yapısıyla da bütünüşerek şekilde tasarlanması beklenmektedir.

Tasarımlarınız, alan kullanıcılarına hizmet verecek şekilde, peyzaj mimarlığı ilkeleri doğrultusunda işlevsel ve estetik değer taşımalıdır. Buna yönelik olarak hazırlayacağınız proje çalışmalarınızda “dolgu alanı ve yakın çevresi” sahil dzenlenmesi ile bu alana en iyi şekilde işlerlik kazandıracak, yeni imgelem öğeleri oluşturacak kullanımlar beklenmektedir.

TASARIM PROGRAMI VE TASARIMDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR:

Her öğrenci geçerli olduğunu ilan ettiği tasarım kriterlerine göre, kendi ihtiyaç programını belirleyip, çalışmalarını bu doğrultuda geliştirecektir.

Proje alanındaki bazı mevcut öğeler dikkate alınacak, kaldırılması kararlaştırılanlar dışında diğerleri korunacaktır. Ancak, yapılacak dzenleme ile oluşturulacak çevrede peyzaj değerleri açısından kalıcı özellik gösteren yerler ve objeler, tasarımda göz önüne alınabilecektir.

Plancı, tasarım ilkesi doğrultusunda istediği fonksiyonları, kullanım ve kitleleri önerebilecektir.

ÇEVRE TASARIM PROJESİNİN SÜREÇLERİ

Bu proje araştırma ve analiz ile tasarım sürecinden oluşmaktadır. Ders programı kapsamında uygulanması gereken süreç aşağıda belirtilmiştir;

1.Araştırma ve Analiz Aşaması

- **Haritaların temini:** alışmanın amacına göre çalışma alanının halihazır paftaları belirtilen ölçeklere göre ilgili birimlerden temin edilmelidir.
- **Alan sörveyi:** alışma alanına gidilecek ve alanla ilgi yerinde gözlem yapılarak notlar tutulmalı ve alanını yansıtacak fotoğraflar çekilmelidir. Yapılacak olan literatür çalışması ve gerekirse ilgili kurumlardan alınacak plan notları ve raporları doğrultusunda alanın doğal, kültürel ve algısal peyzaj değerleri araştırılmalıdır.
- **Alan analizi:** Haritaların temini ve yapılan alan sörveyi kapsamında çalışma amacı dikkate alınarak uygun analizler gerçekleştirilmelidir.
- **Kullanıcılar ile görüşmeler yapılması ve anket alışması:** Alanla ilgili alınması planlanan plan kararları ile tasarım ana kararları ve memnuniyet durumunun sorgulanması amacı ile anket çalışması dzenlenmeli. Mevcut durumun nabzı sorgulanmalıdır.

2.Tasarım Aşaması

- **Tasarım programı:** Bir önceki aşama ışığında tasarım ana kararlarını içeren bir programın oluşturulması gerekmektedir.

- **İşlev şeması:** Tasarım ana kararlarına göre oluşturulan program doğrultusunda belirlenen işlevler şamasal olarak gösterilmesi gerekmektedir.
- **Konsept plan:** Çalışmanın amacına ve tasarım ana kararlar ışığında bir konsept belirlenmelidir.
- **Form çalışması:** Sözel ve şemasal olarak belirlenen tasarım ana kararlarına yönelik alternatif biçimsel ve formsal çalışmalar yürütülmelidir.
- **Ön tasarım:** Alternatif form çalışmaları kapsamında artık tasarım ana kararlarını içeren programın yer aldığı bir ön tasarım çalışması tamamlanmalıdır.
- **Kesin tasarım:** Ön tasarım kapsamında ortaya konan çalışmalar yapılan eleştiriler doğrultusunda geliştirilmeli ve kesin tasarım aşaması tamamlanarak çalışma alanına uygulanabilecek bir şekilde proje son halini almalıdır. Bu aşamada bitki örtüsü detaylıca gösterilmeli ve listelenmelidir.

Çevre Tasarım Projesinin Aşamaları

1) ARAŞTIRMA ve ANALİZ AŞAMASI	
Haritaların temini	Proje alanındaki mevcut fiziksel öğeleri içeren ölçekli bir plandır ve tasarımın ilerleyen tüm evrelerinde kullanılır.
Alan sürveyi	Eksik veriler alanda yerinde gözlem ve incelemeler ile altlık harita üzerine aktarılır. Sürvey ile alanla ilgili bilgi ve belgeler toplanır. Alan çalışması kapsamında toplanan bilgiler alanın gezilip dolaşılması, görüntülenmesi ve gözlenmesi ile dikkatli bir şekilde kaydedilmesi suretiyle elde edilir. Bu kapsamda çalışmanın amacı ışığında aşağıdaki kriterler incelenmelidir; Doğal Peyzaj Değerleri - İklim (yağış, sıcaklık, nem, rüzgar, ışık) - Fizyografik özellikler (eğim, bakı, yükselti, jeomorfoloji) - Toprak özellikleri (toprak türü, derinlik, ph, besin maddesi, verimlilik) - Bitki örtüsü Kültürel Peyzaj Değerleri - Sirkülasyon (yol otopark, köprü, meydan, giriş) - Mevcut yapılar (konut, cami, hastane, kamu kurumları, okul) - Diğer yapılar (çocuk oyun alanları, spor alanı, rekreasyon alanı) - Donatılar (Kamelya, oturma elemanı, çöp aydınlatma) - Toprak altı elemanları (kanalizasyon, su elektrik, doğalgaz, telefon) Algısal Peyzaj Değerleri - Görsel (egemen görüş, bakış noktası, odak noktası, istenmeyen manzara) - İşitsel (gürültü) - Kokusal
Alan analizi	Proje alanının özel koşullarına uygun tasarım çözümünün nasıl olabileceğine dair anahtar strateji ve ipuçları belirlenir. Peyzaj tasarımında analiz, sirkülasyon, manzara, proje alanın özelliklerinin, sorunlarının ve potansiyellerinin tam ve eksiksiz incelenmesine bağlıdır. Alan analizindeki ifadeler karar ve eylem vurgulanmalıdır. Bu kapsamda çalışmanın amacı ışığında aşağıdaki kriterler ışığında adım adım gerçekleştirilmelidir; Sorun analizi (ulaşım ve sirkülasyon, alan plastiği, donatısal sorunlar, mekansal sorunlar) Mevcut mekanların ve elamanların tasarım potansiyelleri: - Mekan düzeyinde: yeterlilik, işlevsellik, çeşitlilik, estetik - Donatı düzeyinde: kullanılabilir, değiştirilebilir, kaldırılabilir - Bitki düzeyinde: Mutlak korunacak, yerleri değiştirilecek, bakım yapılacak, yok sayılacak Kullanıcı profili Siluet analizi
2) TASARIM AŞAMASI	
Tasarım programı	Tasarım çözümünün oluşturulması için gerekli tüm mekanların, öğelerin, ihtiyaç ve isteklerin yazılı bir listesi ve taslağı hazırlanmalı, senaryolar oluşturulmalıdır.
İşlev şeması	Tasarım evresinin ilk adımı, işlev planı(diyagramı) ya da leke planı ile ilişkili olan konsept

Konsept plan	plandır. Bu plan tasarıma ilişkin kağıt üzerinde yapılan ilk işlevsel çalışmadır. Belirlenen işlev alanlarının ve diğer tasarım öğelerinin, arazinin özel koşullarına uygun, birbiriyle, mevcut ve çevre ile ilişkili bir şekilde lekeler halinde grafik anlatım teknikleri kullanılarak oluşturulan yerleşim planıdır. Bu planın amacı, işleve dayanarak tasarımın fikir planının oluşturulmasıdır. Bu plan tasarımın iskeleti ve temelidir. Bu plan için önceki aşamaların birer kopyasına ihtiyaç vardır. oluşturulan lekeler yaklaşık büyüklük, konum sirkülasyon, manzara ve ön özelliklerine bakılarak düşünülmeli ve çizilmelidir. Bu plan yoğun düşünce ve inceleme ürünüdür.
Form çalışması	
Ön tasarım	
Kesin tasarım	Kesin tasarım planı mastır plan, bütün bu tasarım aşamalarının sonuncusudur. Son tasarım çözümüdür. Büyük ölçüde tamamlanmıştır. Bu plan eşyükselti eğrileri, kot yazıları, mekan isimleri, donatılar, sirkülasyon elemanlarını içerir. Bu aşama bitkilendirme sürecini de kapsamaktadır. Bitkilendirme projesi plan çizimi yanında kesit üç boyut ve perspektif çizimlerden oluşur. Kullanılan bitkilerin nereye, dikim aralıklarına, dikim düzenlerine, miktarlarına ve nasıl uygulanacağına dair önemli bilgiler sunmaktadır. Bitkilendirme projelerinde bitkilerin tepe tacı izdüşümlerini temsil eden bazı grafik simgeler kullanılır. Bitkilendirme projesinde bitki isimleri (botanik ve yerel), toplam miktarı, dikim boyu, gövde çevresi, repikaj, kap tipi gibi özelliklerini içeren bitki lejantı olmalıdır.

TESLİMDE İSTENENLER

Teslim 1. tespit, 2. tespit ve Final teslimi olmak üzere üç aşamadan oluşmaktadır. Araştırma ve analiz ile tasarım sürecinden oluşan bu proje sürecinde 1. ve 2. tespitler derste sorumlu olduğunuz hocalar ve asistanlara verilecek, final teslimi ise sınav programına göre belirlenen tarihte ve belirlenen sınıfta yapılacaktır.

1. TESPİTTE İSTENİLENLER

Belirlemiş olduğunuz alternatiflere yönelik olarak dersteki hocanızın görüşleri doğrultusunda seçilen bir alternatifinizin leke halini ve eskiz halini gerekiyorsa lejantı ile birlikte teslim ediniz.ders kapsamında tamamlanmış paftaları da teslim ediniz. Bu teslimdeki amaç alacağınız yoruma göre alternatifinizi geliştirmek ve bir sonraki aşamaya geçmektir.

- SÖRVEY PAFTASI (A4)
- ALAN ANALİZİ PAFTASI (A4)
- SENTEZ PAFTASI (A4)
- İHTİYAÇ PROGRAMI-KONSEPT-SENARYO PAFTASI (A4)
- TASARIM ANA KARARLARI PAFTASI (A4)

2.TESPİTTE İSTENİLENLER

Projenin birinci tespitte sunumu sırasında yapılan eleştiriler göz önüne alınarak 1. tespit sonucunda geliştirmiş olduğunuz alternatif tasarımın geliştirilmesi ve detay çözümlerinin yansıtıldığı paftayı (A4) renkli pafta) teslim ediniz. Bu teslimdeki amaç 1. tespitteki gelişmenizi ortaya koymak, eksiklerini belirleyerek daha çok detay tasarımına yoğunlaştırmak ve bitkilendirme tasarım aşamasına geçmektir.

- YAPISAL PEYZAJ PAFTASININ SON HALİ(A4)
- BİTKİSEL TASARIMIN ANA KARARLARININ ALINDIĞI PAFTA(A4)
- KESİT-GÖRÜNÜŞ PAFTASI (A4)
- PROJENİZE AİT MAKET FOTOĞRAFLARI

3. FİNAL TESLİMİNDE İSTENİLENLER

Sınav programında belirtilen tarihlerde önce pafta ve sonra maket olmak üzere teslim alınacaktır. Pafta teslimi sırasında 2 adet foto-blok sunum paftası istenmektedir. Bu kapsamda teslimde istenenler aşağıda detaylandırılmıştır;

1) 1/500 ölçekte sert zemin paftası (ölçek çalışmanın büyüklüğüne göre netleşecektir)

Foto-blok sunum paftası 1 adet 70*100 boyutlarında

- Her öğrencinin proje anlatım tekniğine göre her bir pafta tasarlanmalıdır. Yapısal bir plan, kesit, görünüş, detay ve üç boyutlu gösterim içermelidir.
- Eşyükselti eğrileri, Duvarlar, Sınır öğeleri, Merdiven, Rampa, Mekân çözümleri, Donatı (aydınlatma, oturma, obje, çöp kovası, örtü...vb) ,Mekân isimleri ,Kotları içermelidir.

2) 1/500 ölçekte bitkilendirme paftası (ölçek çalışmanın büyüklüğüne göre netleşecektir)

Foto-blok sunum paftası 1 adet 70*100 boyutlarında

- Her öğrencinin proje anlatım tekniğine göre her bir pafta tasarlanmalıdır. Bitkisel bir plan, kesit, görünüş, detay ve üç boyutlu gösterim içermelidir.
- Ağaç, çalı ve yer örtücü olarak seçilen bitki bileşenleri belirli tasarım tekniklerine göre yapılmış olmalıdır (soliter, küme, grup, blok, kültür, mono kültür, mozaik, perdeleme)
- Her bir bitki grubunun ismi ve sayısı belli olmalıdır. Bitki mekanlarının isimleri olmalıdır. Bitkiler öne çıkmalıdır.
- Bitki lejantında, bitki rumuzu, Latince adı, Türkçe adı, adet, renk, çap, boy ve form özelliklerine yer verilmelidir.
- Alanın en belirgin kısmının detay tasarımı gerçekleştirilmelidir. Özellikli bir bölgenin hiyerarşik olarak detayları ve üç boyut çizimlerini içermelidir. Detayı içeren bu paftada 1/200, 1/100, 1/50, 1/20 ölçeklerde detaylar yer almalıdır.

3) 1/500 ölçekli maket (ölçek çalışmanın büyüklüğüne göre belirtilecektir)

ÇALIŞMA TAKVİMİ

2016-2017 BAHAR YARIYILI ÇTP 1 DERSİ ÇALIŞMA TAKVİMİ		
1.HAFTA	14.02.2017	ESNEK HAFTA (TANIŞMA) PROJENİN AŞAMASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİ
2.HAFTA	21.02.2017	KONU HAKKINDA BİLGİLENDİRME – ARAZİ ÇALIŞMASI
3.HAFTA	28.02.2017	SUNUMLARIN YAPILMASI KONUyla İLGİLİ ÖRNEKLERİN TOPLANMASI SÖRVEY ANALİZİ FOTOĞRAF PAFTASI
4.HAFTA	7.03.2017	SENARYOLARIN VE LEKE ŞEMASININ OLUŞTURULMASI
5.HAFTA	14. 03.2017	Tasarım ana kararları ALTERNATİFLERİN ÜRETİLMESİ
6.HAFTA	21.03.2017	ALTERNATİF SEÇİMİ SEÇİLEN ALTERNATİFİN MAKETE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ
7.HAFTA	28.03.2017	1. TESPİT TESLİMİ
8.HAFTA	4.04.2017	TASARIMIN GELİŞTİRİLMESİ VE DETAYLANDIRILMASI
9.HAFTA	11.04.2017	DETAY TASARIMINA GEÇİLMESİ TASARIMDA GEREKLİ DÜZELTMELERİN YAPILMASI MAKETİN HAZIRLANMASI
10.HAFTA	18.04.2017	BİTKİ LİSTESİNİN OLUŞTURULMASI VE BİTKİLENDİRME TASARIMI ANA KARARLARININ VERİLMESİ
11.HAFTA	25.04.2017	2. TESPİT TESLİMİ
12.HAFTA	2.05.2017	BİRKİLENDİRME PROJESİNİN GELİŞTİRİLMESİ
13.HAFTA	9. 05.2017	BİTKİLENDİRME PROJESİNİN TAMAMLANMASI
14.HAFTA	16. 05.2017	GEREKLİ DÜZELTMELERİN YAPILMASI PAFTA TASARIMINA GEÇİMESİ, MAKETİN TAMAMLANMASI
15.HAFTA	26. 05.2017	PROJE TESLİMİ (2 PAFTA 70*100 BOYUTUNDA)
16.HAFTA	29. 05.2017	MAKET TESLİMİ

NOTLAR:

Öğrenciler ve hocaları tarafından duyurulan gün, yer ve saatte tüm tespitlere ve teslimlere katılmak zorundadır.

Proje tesliminin ön koşulu, teslimlere katılmaktır.

ÇTP-4 ve maket belirlenen saatlerin dışında kesinlikle alınmayacaktır.

Prof. Dr. Cengiz ACAR
Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanı